

INTERVJU: **dr.sc. Snježana Čukljek, prof.**

„Hrvatske sestre dio su europskog sestrinstva“

Razgovarala: Marija Kadović

U ljetnom broju Plavog Fokusa ugostili smo **dr. sc. Snježanu Čukljek prof.**, prodekanicu za nastavu i studente na Zdravstvenom veleučilištu, a ujedno i glavnu urednicu časopisa *Croatian Nursing Journal*. Cijeli svoj radni vijek radi na promociji sestrinske profesije, a stjecanjem doktorata znanosti iz grane sestrinstva i dalje pokazuje ispravan profesionalni put hrvatskim sestrama budućnosti.

Kakvo značenje ima za Vas biti doktorica znanosti? Kakav je bio osjećaj doktorirati na Medicinskom fakultetu u Zagrebu?

Doktorski studij na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu za mene je bio vrlo lijepo iskustvo. U svim situacijama bila sam prihvaćena kao ravnopravni student te mogla prezentirati teme vezane uz sestrinstvo i zdravstvenu njegu. Disertaciju sam izradila na temu *Povezanost prethodne izobrazbe i stavova studenata studija sestrinstva o sestrinstvu kao profesiji* pod mentorstvom prof. dr. sc. Vesne Jureša, te ju obranila u prosincu 2016. Vrlo sam ponosna na stjecanje doktorata znanosti iz područja kliničkih medicinskih znanosti, grane sestrinstvo. Stjecanje doktorata rezultat je velikog truda i rada, pruža nove mogućnosti daljnjeg razvoja ali i osobno zadovoljstvo.

Koje je područje Vašeg znanstvenog rada/istraživanja i kakav utjecaj ima na sestrinstvo?

U doktoratu sam istraživala kako se pod utjecajem obrazovanja mijenjaju stavovi studenata sestrinstva prema sestrinstvu kao profesiji te koje su razlike između studenata redovnog i izvanrednog studija sestrinstva. Kako se bavim obrazovanjem medicinskih sestara moja područja interesa su stavovi studenata prema sestrinstvu kao profesiji, usvajanje kompetencija u kliničkom okruženju i pripremljenost studenata za sestrinsku praksu, mogućnosti poticanja profesionalnog razvoja u sestrinstvu, ali i radni status medicinskih sestara. Teško je govoriti o utjecaju na sestrinstvo no cilj obrazovnog sustava je pripremiti studente za odgovorno i profesionalno obavljanje poslova medicinskih sestara, istraživanja nam mogu pokazati koliko smo uspješni u tome i što možemo i moramo mijenjati.

Kako je tekao Vaš profesionalni život? Kada ste postali medicinska sestra?

Završila sam Školu za medicinske sestre Vinogradska, te sam 1993. počela raditi kao medicinska sestra na Internoj klinici, odjelu za Hematologiju Kliničke bolnice Merkur. Tijekom studija na Višoj školi za medicinske sestre, nisam radila a 1996. ponovno se zapošljam u KB Merkur. Krajem 1997. zasnivam kumulativni radni odnos te dio radnog vremena radim na današnjem Zdravstvenom veleučilištu u početku kao asistent, a potom kao predavač. Radila sam na odjelu Hematologije i u Sterilnim jedinicama i obavljala poslove sobne medicinske sestre, a potom i glavne sestre Sterilnih jedinica. Edukacijsko rehabilitacijski fakultet Sveučilišta u Zagrebu upisala sam 2000., a diplomiranjem 2005. stekla sam naziv profesor rehabilitator. Od 2002. godine radim na Zdravstvenom veleučilištu kao predavač za kolegije Osnove zdravstvene njege, Proces zdravstvene njege, Zdravstvena njega onkoloških bolesnika a posljednjih nekoliko godina i Profesionalni razvoj u sestrinstvu. Uz nastavnu

djelatnost obnašala sam funkcije koordinatorice studija Sestrinstva, voditeljice studija Sestrinstva, te prodekanice za nastavu.

Gdje trenutačno radite i kakvo Vam je profesionalno okruženje?

Radim na Zdravstvenom veleučilištu, kao nastavnik kolegija vezanih uz sestrinstvo, izabrana sam u zvanje profesora visoke škole, te sam prodekanica za nastavu i studente.

Nedostaje li Vam rad s pacijentima u bolničkom okruženju?

Rad na Zdravstvenom veleučilištu razlikuje se od rada u bolnici. Puno vremena je prošlo od rada u bolnici no još uvijek se sjećam pojedinih pacijenata, pojedinih događaja, noćnih smjena. Povremeno mi nedostaje rad s pacijentima.

Kako hrabrite studente sestrinstva da postanu profesionalci?

Pred nastavnicima je velika odgovornost i veliki izazov, posebno pred nastavnicima koji obrazuju buduće medicinske sestre. Kod studenata nastojim razvijati osjećaj za pacijenta, empatiju, naglašavam važnost posjedovanja znanja, vještina ali i suosjećanja s pacijentima posebno danas kada zdravstveni sustav obilježava tehnologija, internet. Studentima ukazujem na važnost timskog rada, poštovanje i uvažavanja svih članova tima, kako kolegica medicinskih sestara tako i svih drugih članova tima. Potičem ih da cijene sebe, svoje kolegice svoju profesiju, jer da bi sestrinstvo bilo cijenjeno prvenstveno ga moraju cijeniti medicinske sestre. Posao medicinskih sestara je izuzetno težak i odgovoran, zahtjeva veliku hrabrost jer nikad ne znate što Vas čeka u idućoj smjeni zato je nužno posjedovati znanja i vještine, poznavati svoje mogućnosti i znanja, biti odgovoran i predan poslu.

Jeste li ikad htjeli odustati od svojeg profesionalnog poziva?

Ne, nikada. Niti tijekom rada s pacijentima niti tijekom rada sa studentima.

Kakva su Vaša razmišljanja o sestrinstvu danas? Jesu li hrvatske sestre spremne za budućnost u Europskoj uniji?

Hrvatske sestre dio su europskog sestrinstva, mislim da po znanju, vještinama ne zaostaju za sestrama u Europskoj uniji. Znamo da su vrlo cijenjeni radnici i da ih europski poslodavci rado zapošljavaju. Rad hrvatskih sestrinskih stručnih društva je međunarodno priznat i sestrinska postignuća u struci mogu se uspoređivati sa sestrinskom strukom izvan Hrvatske. No, kao profesija ipak još moramo raditi na unaprjeđivanju i razvoju sestrinskog obrazovanja kako formalnog tako i cjeloživotnog, razvoju sestrinskih istraživanja... Moramo rješavati goruća pitanja u sestrinstvu poput radnog statusa, priznavanja razina obrazovanja, nedostatka medicinskih sestara na radnim mjestima kako bi hrvatske sestre ostajale u Hrvatskoj i ovdje gradile svoju budućnost kao dio Europske unije.

Kako imati snage biti doktoricom znanosti u okruženju zdravstvenoga sustava koji ne priznaje koeficijent visokoobrazovanim medicinskim sestrama?

Sestrinstvo u Republici Hrvatskoj se vrlo brzo razvija, prije 5-6 godina bez završetka drugog fakulteta uopće nije postojala mogućnost upisa na doktorski studij. Kolegice (i ja) završavale su druge studije kako bi kasnije mogle upisati i doktorski studij. Danas je situacija potpuno drugačija, postoji mogućnost nastavka obrazovanja na doktorskom studiju nakon završetka diplomskog studija iz područja sestrinstva. Sustav zdravstva vrlo sporo prati promjene koje se događaju u sestrinstvu, a koje su prvenstveno vezane uz stjecanje viših obrazovnih razina, no one će se dogoditi. Svako ulaganje u sebe, stjecanje novih znanja i vještina se isplati. Sestrama bih poručila da ne odustaju kako od ulaganja u sebe tako i od borbe za svoja prava.

Koja je važnost doktorata znanosti medicinskim sestrama u zdravstvenom sustavu, npr. u bolničkim ustanovama?

Doktorski studiji usmjeravaju polaznike studija na stvaranje novih i relevantnih znanja i znanstvenih spoznaja, odnosno stjecanje znanja o istraživačkom radu: kako provesti istraživanja, interpretirati i implementirati dobivene rezultate, prosuditi rezultate drugih istraživanja. Stalno se govori da su istraživanja nužna za razvoj sestrinske profesije, te se može steći dojam da ćemo samo istraživati sebe i svoj posao kako bi razvijali sestrinstvo. No većina sestrinskih istraživanja je usmjerena na provedbu zdravstvene njege kod pacijenata i istraživanje najboljih i najučinkovitijih načina pružanja sestrinske skrbi te je pacijent u središtu zbrivanja. Istraživanja i provedba istraživanja u bolničkom sustavu mogu unaprijediti sestrinsku skrb, povećati kvalitetu pruženih intervencija, smanjiti troškove zdravstvene zaštite. Medicinske sestre s doktoratima znanosti mogu facilitirati primjenu zdravstvene njege zasnovane na dokazima u bolničkom sustavu te time unaprijediti zdravstvenu skrb koja se pruža pacijentima.

Jeste li ispunjeni u svom poslu? Kakvi Vas projekti čine sretnom?

Moj posao je vrlo dinamičan, svakodnevno se susrećem s novim izazovima kako u dijelu nastave, tako i u organizaciji nastave odnosno poslovima prodekanice. Okružena sam dobrim suradnicima koji prihvaćaju izazove i s kojima zajednički radim na realiziranju niza projekata – bilo to novopokrenuti časopis Croatian Nursing Journal, novi obrazovni program cjeloživotnog učenja, projekt vezan uz organizaciju nastave ili nešto drugo. Zadovoljna sam i sretna na svom poslu.